

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ**

УХВАЛЕНО

Вчена рада університету
протокол №
від «__» _____ 2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи
гарант освітньої програми зі
спеціальності:
014 Середня освіта (Українська
мова і література)
кандидат філологічних наук,
доцент

Ольга ТКАЧ

(підпис)

Від «__» _____ 2024 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА, ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»

(назва освітньої програми)

перший (бакалаврський)

(назва рівня вищої освіти)

бакалавр

(назва ступеня, що присвоюється)

галузь знань

01 Освіта/Педагогіка

(шифр та назва галузі знань)

спеціальність

014 Середня освіта (Українська мова і література)

(код та найменування спеціальності)

Ректор Харківського національного
педагогічного університету

імені Г.С. Сковороди

Ю. БОЙЧУК

Від «__» _____ 2024 р.

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньої програми**

Проректор з навчально-наукової роботи

В. Борисов

Директор центру забезпечення якості освіти

І. Радченя

Гарант освітньої програми

О. Ткач

Декан українського мовно-літературного
факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

К. Голобородько

Голова Співки студентів та молоді
українського мовно-літературного факультету
імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

Є. Конорюкова

ПЕРЕДМОВА

ВНЕСЕНО

кафедрою українознавства і лінгводидактики імені професора О.Г.Муромцевої Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

РЕКОМЕНДОВАНО

Науково-методичною комісією українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф.Квітки-Основ'яненка протокол № __ від «__» _____ 2024 р.

Вченою радою українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф.Квітки-Основ'яненка протокол №__ від «_» _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди протокол №__ від «__» _____ 2024 р.

РОЗРОБЛЕНО

проектною групою у складі:

1. Ольга ТКАЧ – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства і лінгводидактики імені професора О.Г.Муромцевої
2. Олена МАЛЕНКО – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства і лінгводидактики імені професора О.Г.Муромцевої
3. Ростислав МЕЛЬНИКОВ – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури і журналістики імені професора Леоніда Ушкалова
4. Олена ВАРЕНІКОВА – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури і журналістики імені професора Леоніда Ушкалова, заступник декана з навчальної роботи українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф.Квітки-Основ'яненка
5. Алла КОЗЛОВА – кандидат філологічних наук, доцент, в.о.завідувача кафедри зарубіжної літератури та слов'янських мов імені професора Михайла Гетманця
6. Ольга РАДЧУК – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри зарубіжної літератури та слов'янських мов імені професора Михайла Гетманця
7. Наталія ЩЕРБАКОВА, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови імені професора Л.А.Лисиченко
8. Світлана МАРЦИН, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства і лінгводидактики імені професора О.Г.Муромцевої
9. Костянтин ГОЛОБОРОДЬКО – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови імені

- професора Л.А.Лисиченко, декан українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф.Квітки-Основ'яненка
10. Єлизавета КОНОРЮКОВА – голова Співки студентів та молоді українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф.Квітки-Основ'яненка
 11. Алла ТИМЧЕНКО, директор комунального закладу «Харківський ліцей №174 Харківської міської ради»; учитель української мови і літератури вищої кваліфікаційної категорії, педагогічне звання «старший учитель»

РЕЦЕНЗІЇ-ВІДГУКИ

зовнішніх стейкхолдерів (за наявності):

1. Олена СЕМЕНОГ – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка
2. Юлія РАДЧЕНКО – методист Центру методичної та аналітичної роботи Харківської академії неперервної освіти

**1. Профіль освітньої програми «УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА,
ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»
зі спеціальності
014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА)**

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди Український мовно-літературний факультет імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка
Ступінь вищої освіти та назва освітньої кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: бакалавр Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) Освітня кваліфікація: бакалавр освіти за спеціальністю «Середня освіта (українська мова і література)»
Назва професійної кваліфікації мовою оригіналу	Професійна кваліфікація: учитель української мови і літератури та зарубіжної літератури, викладач закладу фахової передвищої освіти
Офіційна назва освітньої програми	Українська мова і література, зарубіжна література в закладах освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію Серія УД-IV № 21002387 від 2 травня 2018 року
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень. EQ-EHEA – перший цикл, EQF LLL – 6
Передумови	На навчання для здобуття ступеня бакалавра приймаються особи з повною загальною середньою освітою за результатами зовнішнього незалежного оцінювання знань і вмінь вступників та рівня їх творчих здібностей з урахуванням середнього балу документа про повну загальну середню освіту та балів за особливі успіхи.
Мова(и) викладання	Українська, англійська
Термін дії освітньої програми	1 вересня 2024 року – 1 липня 2028 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy

2. Мета освітньої програми

Підготовка бакалаврів середньої освіти, конкурентоспроможних учителів української мови і літератури, зарубіжної літератури, які володіють необхідними знаннями інноваційного характеру, уміннями їх практичного використання в процесі навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури, і здатні вирішувати складні завдання і проблеми психолого-педагогічного характеру відповідно до вимог НУШ

3. Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Об'єктом вивчення є психолого-педагогічні та методичні закономірності планування і проведення навчально-виховного процесу з української мови і літератури, зарубіжної літератури, оцінювання його результатів; система української мови на всіх її рівнях, історія і сучасні тенденції розвитку фонетичного, граматичного і словникового складу української мови;
--	---

	<p>актуальні тенденції сучасної германістики, літературознавства і методики навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури.</p> <p>Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка</p> <p>Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)</p> <p>Об'єкт вивчення: освітньо-виховний процес у закладах загальної середньої освіти (українська мова, українська література, зарубіжна література).</p> <p>Цілі навчання: формування інтегральних, загальних і фахових компетентностей майбутніх учителів української мови та літератури, зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти та викладачів закладу фахової передвищої освіти, необхідних для розв'язання складних спеціалізованих завдань і практичних проблем у сфері професійної діяльності.</p> <p>Цілями навчання є формування у здобувачів вищої освіти професійно-комунікативної компетентності в усіх видах мовленнєвої діяльності, вміння аналізувати мовні факти і літературні явища на основі лінгвістичних, літературознавчих і культурознавчих знань і застосовувати результати цього аналізу у педагогічній практиці для формування комунікативної компетентності школярів проводити наукові дослідження в зазначеній предметній галузі.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: українська мова, мовознавство, українська література, зарубіжна література, літературознавство, теоретичні основи методики навчання української мови в закладах загальної освіти, методики вивчення української літератури в закладах загальної освіти, методика вивчення зарубіжної літератури в закладах загальної освіти, педагогіка і психологія загальної середньої освіти.</p> <p>Методи і засоби: загальнонаукові, філологічні й психолого-педагогічні методи, сучасні методи навчання української мови та літератури, зарубіжної літератури (теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі методи навчання, методи самостійної роботи, контрольно-оцінювальні методи), способи організації навчально-виховного процесу, технології урочної й позаурочної діяльності в закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти, моніторинг педагогічної діяльності, інформаційно-комунікаційні технології.</p> <p>Інструменти та обладнання: набуття методик навчання й виховання у процесі навчання української мови та вивчення української і зарубіжної літератури в закладі загальної середньої освіти та закладі фахової передвищої освіти; умінь і навичок використання навчальних, наукових, методичних, мультимедійних, Інтернет-джерел і відповідного обладнання в освітньому процесі; умінь і навичок створення власного навчально-методичного забезпечення предмета; накопичення, узагальнення й передавання педагогічного досвіду за допомогою сучасних засобів (ІКТ та ін.).</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна.</p> <p>Професійні акценти — умотивований учитель української мови та літератури, зарубіжної літератури з креативним і критичним мисленням, здатний до самостійного навчання впродовж усього життя, добре обізнаний з вимогами НУШ та</p>

	<p>підготовлений до практичної діяльності відповідно до них, патріот своєї країни з активною життєвою позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини, інноватор, здатний конкурувати на ринку праці, адаптований до умов сучасних закладів базової та спеціальної загальної середньої освіти, позашкільних закладів різних типів, форм власності, підпорядкування.</p>
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Базова середня освіта в галузі знань «01 Освіта/Педагогіка» із предметної спеціальності «014 Середня освіта (Українська мова і література)».</p> <p>Формування професіонала із сучасним науковим світоглядом і мисленням, який здатний здійснювати компетентнісне навчання української мови і української та зарубіжної літератури, володіє сучасними методиками для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього, виховного й інноваційного характеру в галузі педагогіки, методики середньої освіти та сучасної філологічної науки.</p> <p><i>Ключові слова:</i> учитель, філологія, українська мова, українська література, зарубіжна література, методика навчання української мови, методика вивчення української літератури, методика вивчення зарубіжної літератури, НУШ..</p>
Особливості програми	<p>Програма зорієнтована на сучасні наукові досягнення в галузі філології, педагогіки, методики навчання мови і літератури в закладах загальної і профільної освіти, враховує специфіку роботи вчителя української мови і літератури, зарубіжної літератури, у першу чергу відповідно до вимог НУШ, орієнтує на актуальні мовно-літературні й суспільні ситуації сьогодення для формування професійної та наукової кар'єри.</p>
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Викладацька, навчально-виховна й організаційна діяльність у галузі загальної середньої освіти, профільної освіти, фахової передвищої освіти та дотичних до неї сферах (курси вивчення мов, видавництва, центри й агенції перекладу). Основна (базова) середня школа, заклади фахової передвищої освіти та заклади позашкільної освіти учнівської молоді.</p> <p>Первинні посади: учитель української мови і літератури, зарубіжної літератури, викладач української мови і літератури, зарубіжної літератури в закладах фахової передвищої освіти, керівник гуртка зарубіжної літератури, організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з учнями.</p> <p>2320 / 25157 Учитель середнього навчально-виховного закладу</p> <p>2320 / 24420 Викладач професійного навчально-виховного закладу</p> <p>2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу</p> <p>1229.2 / 24622 Керівник гуртка</p> <p>4143 Коректор (коригування текстів українською мовою)</p> <p>Випускник може бути експертом, консультантом та радником із філологічних і методичних питань у державних та приватних установах, в органах виконавчої влади місцевого самоврядування, у громадських організаціях.</p>
Подальше навчання	<p>Можливість навчання за програмами 7 рівня НРК, другого</p>

	<p>циклу FQ- ENEA та 7 рівня EQF-LLL.</p> <p>Продовження навчання за програмою (другого) магістерського рівня вищої освіти. Набуття кваліфікацій за іншими спеціальностями та/або спеціалізаціями в системі післядипломної освіти, подальше підвищення кваліфікації за фахом; набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі освіти.</p>
5. Викладання та оцінювання	
<p>Викладання та навчання</p>	<p>Освітній процес побудований на засадах студентоцентрованого, професійно та особистісно орієнтованого навчання, реалізація якого передбачає набуття фахових знань та максимальний розвиток умінь і навичок їх використання у практиці навчання мови і літератури, що забезпечується поєднанням теоретичного навчання з упровадженням практик. Лекційні заняття мають проблемно-пошуковий, евристичний характер з використанням аналізу, синтезу, порівняння й зіставлення, моделювання, аналогій, діалектики, абстрагування, конкретизації; з реалізацією системного, історичного та логічного підходів. Практичні заняття передбачають використання традиційних й інноваційних методів навчання; методів сучасного лінгвістичного та літературознавчого аналізу; упровадження інноваційних освітніх технологій, що ґрунтуються на компетентнісному та діяльнісному (насамперед комунікативному) підходах до навчання.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студента здійснюється через використання елементів дистанційного навчання: електронних лекцій, методичних рекомендацій та завдань. Акцент робиться на особистому саморозвитку, що сприятиме формуванню потреби й готовності до продовження самоосвіти впродовж життя.</p> <p>Дистанційне навчання та зворотній зв'язок зі здобувачами вищої освіти здійснюється за допомогою онлайн системи (Moodle; Портал дистанційної освіти Moodle ХНПУ – http://lms.hnpu.edu.ua/ та Google Classroom), месенджерів (Viber, Telegram тощо) або соціальних мереж (Facebook, Instagram та інші). Прямий відеозв'язок, проведення конференцій, лекцій і онлайн консультацій відбувається на платформі Google Meet або Zoom. Дату, час початку прямого ефіру, запрошення або покликання на збережені відеоматеріали студент отримує через e-mail.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти передбачає таке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою (90-100; 74-89; 60- 73; 35-59; 1-34); – оцінювання здобувачів вищої освіти дає змогу продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; – критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь (у навчальних і робочих програмах та силабусах); – оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур. <p>100-бальна система оцінювання впроваджується через такі види контролю з накопиченням отриманих балів:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – поточний (усне та письмове опитування), контрольний, проміжний (захист практичних та самостійних робіт, семінарські заняття, контрольні роботи); – підсумковий: усні та письмові екзамени, залікові роботи, захист звітів з практик, курсових робіт, самоконтроль; – атестація здійснюється у формі атестаційного іспиту.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані (освітні, педагогічні, філологічні) завдання та практичні проблеми у галузі середньої та фахової передвищої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з мовознавства, літературознавства, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в закладах загальної та фахової передвищої освіти.
Загальні компетентності(ЗК)	<p>ЗК 1. Вільне володіння державною (українською) мовою для здійснення професійної комунікації й міжособистісного спілкування.</p> <p>ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, узагальнення, систематизації, сприйняття інформації, до застосування знань у практичних ситуаціях, постановки мети й вибору шляхів її досягнення.</p> <p>ЗК 3. Здатність до навчання та самонавчання з використанням різних джерел інформації, здатність до системного наукового мислення, креативність.</p> <p>ЗК 4. Здатність використовувати набуті знання в практичній діяльності з використанням сучасних інформаційно-комунікативних технологій.</p> <p>ЗК 5. Здатність діяти на підставі етичних суджень, керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва, бути критичним та самокритичним.</p> <p>ЗК 6. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, саморозвитку, самонавчання, саморегулювання, самоорганізації; здатність адаптуватися й діяти в новій ситуації.</p> <p>ЗК 7. Здатність працювати в команді та автономно, конструктивно взаємодіяти з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури; повага до інакшості.</p> <p>ЗК 8. Здатність і готовність до активного спілкування в науковій, педагогічній і соціальній сферах діяльності; здатність до фахового спілкування з непрофесіоналами в галузі.</p> <p>ЗК 9. Здатність критично оцінювати набутий досвід з позицій останніх досягнень науки та соціальної практики.</p> <p>ЗК 10. Здатність діяти із соціальною відповідальністю та громадською свідомістю, поважно і дбайливо ставитися до історичної спадщини та культурних традицій.</p> <p>ЗК 11. Здатність визначати рівень і мотиви розвитку особистості, формувати ціннісне ставлення до пізнавальної діяльності.</p> <p>ЗК 12. Здатність до безпечної діяльності відповідно до майбутнього профілю роботи, прагнення до збереження</p>

	власного здоров'я та здоров'я інших, а також до збереження навколишнього середовища.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	<p>СК 1. Здатність використовувати нормативні документи в галузі освіти в навчально-методичній, адміністративній та науково-дослідницькій роботі.</p> <p>СК 2. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до навчання української мови та української і зарубіжної літератури на підставі передового українського й міжнародного досвіду, ефективні методи й освітні технології навчання.</p> <p>СК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови та української і зарубіжної літератури, аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою корекції й оптимізації навчально-виховного процесу.</p> <p>СК 4. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови й української та зарубіжної літератури, а також інформацію краєзнавчого характеру в практиці навчання української мови та української і зарубіжної літератури в закладах загальної та фахової передвищої освіти.</p> <p>СК 5. Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.</p> <p>СК 6. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і писемній формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</p> <p>СК 7. Здатність адаптувати свою професійну діяльність до потреб НУШ у закладах загальної освіти щодо навчання української мови в нових освітніх стратегіях середньої ланки ЗЗО.</p> <p>СК 8. Здатність розуміти пріоритети в навчанні української мови відповідно до вимог НУШ у ЗЗО. Зокрема, у навчанні української мови орієнтуватися на особистісний розвиток учня й набуття ним духовно-морального досвіду, важливого для становлення громадянина і входження його в соціум; на вміння учня застосовувати всі мовні знання для ефективної комунікації та соціалізації.</p> <p>СК 9. Здатність надавати знанням функційності, а процесу засвоєння їх – умотивованості, уміти встановлювати зв'язки між результатом (продуктом) учіння і тим, заради чого учіння має сенс (відповідно до вимог НУШ).</p> <p>СК 10. Здатність орієнтуватися в українському й зарубіжному літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного кругогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.</p>

СК 11. Здатність критично осмислювати нові художні тенденції, використовувати фахові знання з літератури, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу.

СК 12. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

СК 13. Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії, а також шаную до зарубіжної літератури виховувати національно свідомих громадян України.

СК 14. Здатність адаптувати свою професійну діяльність до потреб НУШ у закладах загальної освіти щодо вивчення української і зарубіжної літератури в нових освітніх стратегіях середньої ланки ЗЗО.

СК 15. Здатність реалізувати в навчальній діяльності вимоги НУШ щодо вивчення української і зарубіжної літератури, зокрема спонукати учнів до активізації їхньої читацької діяльності, формування читацької компетентності, до особистісного саморозвитку, до розвитку емпатії та емоційного інтелекту.

СК 16. Здатність сформувати в учнів уміння цільового застосування комплексу предметних знань і способів діяльності в нових навчальних і життєвих ситуаціях на потребу НУШ.

СК 17. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі навчання української мови та української і зарубіжної літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі.

СК 18. Здатність виконувати власне дослідження (проект), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо); застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.

СК 19. Здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять.

СК 20. Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учнями, учителями, батьками та ін.), дотримуватися етичних норм у професійній діяльності та впроваджувати їх в освітній простір і суспільство.

СК 21. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації навчально-виховних цілей.

СК 22. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної,

	<p>правової держави.</p> <p>СК 23. Здатність до ефективної участі у різних формах навчально-педагогічної (педагогічні ради, методичні об'єднання філологів або класних керівників, батьківські збори) та наукової (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) комунікації у галузі філології.</p>
7. Програмні результати навчання	
ПРН 1. Базові знання наук з циклу загальної підготовки в обсязі, необхідному для освоєння загальношкільних дисциплін.	
ПРН 2. Базові знання основних розділів сучасного українського мовознавства: фонетики, лексикології, фразеології, морфеміки і словотвору, морфології, синтаксису; розуміння природи й функціоналу мовних одиниць основних рівнів мови (фонологічного, лексико-семантичного, морфологічного, синтаксичного) й проміжних (морфонологічного, словотвірного, фразеологічного).	
ПРН 3. Знання загальних принципів української орфографії та пунктуації; етапів розвитку українського правопису в діячій; сучасних тенденцій правописного впровадження української мови.	
ПРН 4. Знання історичного процесу становлення та розвитку української мови як однієї зі слов'янських мов.	
ПРН 5. Знання основних понять стилістики; виділення функціональних стилів (художній, науковий, офіційно-діловий, публіцистичний і розмовний) та їхніх комунікативних ознак, ресурсів стилістики української мови.	
ПРН 6. Знання провідних тенденцій розвитку літературного процесу в Україні, специфіки його перебігу в культурному контексті, змісту естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; творів української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою і культурою.	
ПРН 7. Знання основних етапів розвитку літератури, специфіки кожної літературної епохи, провідних авторів та їх ключових творів, їхніх ідейних, жанрових та художніх особливостей.	
ПРН 8. Знання основних мовно-літературних надбань рідного краю, розуміння внеску відомих діячів науки й літератури регіону в розвиток національної філологічної освіти й культури.	
ПРН 9. Знання сучасних філологічних, психологічних і дидактичних засад навчання української мови й української та зарубіжної літератури.	
ПРН 10. Базові знання про напрями та форми виховної роботи закладу загальної середньої та фахової передвищої освіти; організацію навчальної роботи, обладнання навчальних кабінетів; розуміння навчально-методичних проблем, над якими працює сучасний освітній заклад.	
ПРН 11. Знання про сучасні технології навчання мови й літератури для вибору оптимальної стратегії викладання залежно від рівня підготовки учнів і відповідно до цілей навчання (комунікативний та ігровий підходи до вивчення мови; здійснення різнорівневого аналізу літературного твору) та вимог НУШ.	
ПРН 12. Базові знання про інформаційні ресурси і можливість їх використання з метою підвищення ефективності професійної діяльності.	
ПРН 13. Уміння організувати навчальний процес у закладах загальної та фахової передвищої освіти (співпрацю в команді), реалізувати професійно-практичні засади навчання української мови й української та зарубіжної літератури, керувати пізнавальною діяльністю учнів відповідно до вимог НУШ.	
ПРН 14. Уміння працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.	
ПРН 15. Уміння володіти комунікативною мовленнєвою компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатність удосконалювати, підвищувати та адаптувати власний компетентнісний рівень до вимог НУШ.	

ПРН 16. Уміння здійснювати різні види аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної і світової культури.
ПРН 17. Уміння розрізняти епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української і зарубіжної літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства.
ПРН 18. Уміння порівнювати мовні та літературні факти, явища, визначати їхні подібності й відмінності.
ПРН 19. Уміння використовувати краєзнавчий компонент змісту філологічної освіти в процесі навчання мови та літератури.
ПРН 20. Володіння основами професійної культури, здатність створювати й редагувати тексти фахового змісту.
ПРН 21. Здатність дотримуватися правил академічної доброчесності.
ПРН 22. Володіння методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та української і зарубіжної літератури; уміння здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії, соціалізації відповідно по потреб НУШ.
ПРН 23. Здатність до рефлексії, навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
ПРН 24. Уміння обирати безпечні для здоров'я шляхи здійснення професійної діяльності, володіти навичками техніки безпеки у нестандартних і надзвичайних ситуаціях.
ПРН 25. Здатність формулювати, висловлювати та аргументувати власну позицію щодо конкретних питань мовознавства і літературознавства, брати участь у фахових дискусіях і дебатах
ПРН 26. Здатність осмислювати міждисциплінарні зв'язки у філологічній науці, висловлювати власні міркування щодо інтегративних процесів у гуманітарній сфері.
ПРН 27. Здатність переглядати власні погляди та судження й змінювати спосіб дій за наявності переконливих аргументів.
ПРН 28. Уміння доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних мовознавчих і літературознавчих питань, демонструвати власний погляд на мовно-літературні явища, виступаючи перед фахівцями та учнями.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<p>Кадрове забезпечення освітньої програми «Українська мова і література, зарубіжна література в закладах освіти» здійснюється професорсько-викладацьким складом кафедри української мови, кафедри української літератури і журналістики імені професора Леоніда Ушкалова, кафедри українознавства і лінгводидактики імені професора О.Г.Муромцевої, кафедри зарубіжної літератури та словянських мов імені професора Михайла Гетманця українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка. До викладання окремих дисциплін відповідно до передбачених ними навчальних компетентностей залучений професорсько-викладацький склад кафедр: освітології та інноваційної педагогіки, психологічної та педагогічної антропології, теорії і практики англійської мови, історії України, економічної теорії, фінансів і обліку, філософії, політології, соціології і культурології, інформаційних технологій, олімпійського і професійного спорту, спортивних ігор та туризму.</p> <p>До реалізації освітньої програми залучаються професіонали-практики з досвідом роботи, які за фахом відповідають напрямку програми.</p> <p>Керівник проєктної групи та викладацький склад, який забезпечує реалізацію освітньої програми «Українська мова і література, зарубіжна література в закладах освіти», відповідає</p>
-----------------------------	--

	<p>вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти.</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники раз на п'ять років проходять стажування.</p>
<p>Матеріально – технічне забезпечення</p>	<p>Виконання програм навчальних дисциплін у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним оснащенням кабінетів: кабінет української мови, кабінет української літератури, кабінет українознавства і лінгводидактики, кабінет зарубіжної літератури, кабінет слов'янських мов, Український культурний центр, комп'ютерні класи з доступом до мережі Інтернет, що створюють умови для набуття здобувачами-бакалаврами фахових компетентностей зі спеціальності: 014 Середня освіта (Українська мова і література). У навчальній та науковій діяльності використовуються книжкові фонди кабінетів, бібліотеки та читальних залів. Здобувачі освіти забезпечуються гуртожитками. Функціонують спортивний зал, спортивні майданчики, різноманітні спортивні секції і культурні центри. Пункти харчування пропонують якісне меню.</p> <p>Технічна перевірка письмових робіт проводиться Інститутом інформатизації освіти Університету за допомогою сертифікованої програмно-технічної системи «Unichesk» для виявлення збігів / ідентичності / схожості у текстах письмових робіт.</p>
<p>Інформаційне та навчально – методичне забезпечення</p>	<p>– Інститут модернізації змісту освіти. Нова українська школа: https://imzo.gov.ua/osvita/nush/</p> <p>– офіційний сайт ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://hnpu.edu.ua/;</p> <p>– офіційний сайт українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка: fakulty-ukrainian@hnpu.edu.ua</p> <p>– кафедра зарубіжної літератури та слов'янських мов імені професора Михайла Гетманця: http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-zarubizhnoyi-literatury-ta-slovyanskyh-mov-imeni-profesora-myhayla-getmancya</p> <p>– точки бездротового доступу Інтернет;</p> <p>– наукова бібліотека, читальні зали;</p> <p>– навчально-інформаційний портал на базі платформи Moodle http://lms.hnpu.edu.ua/;</p> <p>– електронний архів-репозитарій ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://dspace.hnpu.edu.ua/home;</p> <p>– сайт наукових праць: http://nauka.hnpu.edu.ua/;</p> <p>– електронна бібліотека: http://lib.hnpu.edu.ua/;</p> <p>Міжнародна наукова база даних (Наказ № 963 від 01.09.2021 р. «Про надання доступу закладам вищої освіти і науковим установам до електронних наукових баз даних»):</p> <p>Web of Science: http://login.webofknowledge.com/error/Error?Src=IP&Alias=WOK5&Error=IPError&Params=&ParhInfo=%2F&RouterURL=http%3A%2Fwww.webofknowledge.com%2F&Domain=.webofknowledge.com;</p> <p>Scopus: https://www.scopus.com/</p> <p>ScienceDirect: https://www.sciencedirect.com/</p> <p>– навчально-методичні комплекси дисциплін;</p> <p>– програми практик; методичні вказівки щодо виконання курсових робіт;</p> <p>– дистанційне навчання: http://lms.hnpu.edu.ua/moodle/</p>

9. Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	<p>Можливість реалізації права здобувачів вищої освіти на академічну мобільність передбачена Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди, ухваленим Ученою радою ХНПУ імені Г.С. Сковороди (протокол № 2 від 22 лютого 2021 р.).</p> <p>Оцінювання результатів навчання та академічних досягнень приведено у відповідність до європейської кредитної системи і співвідносне із національною шкалою оцінювання, що уможливорює взаємозарахування кредитів між різними університетами країни.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Міжнародна кредитна мобільність може реалізовуватися учасниками освітнього процесу закладів вищої освіти України в закладах вищої освіти поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу іноземних закладів вищої освіти в українських закладах вищої освіти на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проектів, договорів між українськими закладами вищої освіти або їхніми основними структурними підрозділами, а також може бути реалізоване українським учасником освітнього процесу закладу вищої освіти з власної ініціативи, підтриманої керівництвом ХНПУ імені Г.С. Сковороди, у якому він постійно навчається або працює на основі індивідуальних запрошень.</p> <p>Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г. С. Сковороди: http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Format_dokum/Pol/Poriadok%20realizatsii%20prava%20na%20akademichnu%20mobilnist.pdf</p> <p>Здобувачі мають можливість пройти онлайн-курси на платформі <i>Prometheus, Intela, IBM, Coursera</i>; долучатися до програм <i>Erasmus+, Fulbright Research and Development Program, NAWA</i></p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>У межах ліцензованого обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки.</p>

2. Структурно-логічна схема

2.1 Перелік освітніх компонентів

Код н/д	Шифр за з/п	Компоненти освітньої програм (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Навчальний семестр
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти ОП				
1. Теоретична підготовка				
1.1. Цикл загальної підготовки				
ОК 01	1.1	Україна: історія і сучасні реалії	3	2
ОК 02	1.2	Політично-правові студії	3	3
ОК 03	1.3	Основи економічної теорії	3	4
ОК 04	1.4	Філософія	3	5
ОК 05	1.5	Іноземна мова	5	1-2
ОК 06	1.6	Здоров'я та безпека людини	4	1
ОК 07	1.7	Засоби цифрової підготовки	3	
		<i>Усього</i>	24	
1.2. Цикл професійної підготовки				
ОК 08	1.8	Загальна педагогіка	6	1-2
ОК 09	1.9	Провайдинг освітніх технологій	6	2-4
ОК 10	1.10	Психологія	4	2
ОК 11	1.11	Культура мови та основи професійної комунікації	4	1
ОК 12	1.12	Вступ до мовознавства	3	1
ОК 13	1.13	Старослов'янська мова	3	2
ОК 14	1.14	Вступ до літературознавства	3	1
ОК 15	1.15	Історична граматики та діалектологія	4	3
ОК 16	1.16	Стилістика української мови	3	8
ОК 17	1.17	Практикум з українського правопису	4	1-2
ОК 18	1.18	Антична література. Зарубіжна література Середніх віків та Відродження	3,5	1-2
ОК 19	1.19	Сучасна українська мова (фонетика, лексикологія, фразеологія)	6	2-3
ОК 20	1.20	Сучасна українська мова (морфеміка, словотвір, морфологія)	7	4-6
ОК 21	1.21	Сучасна українська мова (синтаксис)	4	7-8
ОК 22	1.22	Мовний аналіз	3	7
ОК 23	1.23	Методика навчання української мови	5	5-6
ОК 24	1.24	Методика вивчення української літератури	3	6
ОК 25	1.25	Фольклор і давня література	5	1-2
ОК 26	1.26	Українська література I половини XIX століття	3	3
ОК 27	1.27	Українська література II половини XIX століття	3	4
ОК 28	1.28	Українська література I половини XX століття	4,5	5-6
ОК 29	1.29	Українська література II половини XX століття – початку XXI століття	4,5	7-8
ОК 30	1.30	Методика вивчення зарубіжної літератури	3	2-3
ОК 31	1.31	Зарубіжна література XVII-XVIII століть	3,5	4

ОК 32	1.32	Методика розвитку зв'язного мовлення в ЗЗО	3	7
ОК 33	1.33	Краєзнавство в мовно-літературній освіті	6	2-3
ОК 34	1.34	Інтерактивні технології навчання мови і літератури	3	6
ОК 35	1.35	Зарубіжна література ХІХ століття	4	5
ОК 36	1.36	Шкільне документознавство	3	5
ОК 37	1.37	Зарубіжна література ХХ-ХХІ століття	3	7
		Усього	120	
1.3. Цикл дисциплін вільного вибору здобувача				
ВК		Блок дисциплін за вибором здобувача	60	
2. Курсові роботи				
ОК 38		Курсова робота з української / зарубіжної літератури	3	4
ОК 39		Курсова робота з української мови	3	6
ОК 40		Курсова робота з методики навчання мови або викладання літератури	3	8
		Усього	9	
3. Практична підготовка				
ОК 41		Навчальна (фольклорна) практика	3	2
ОК 42		Навчальна (діалектологічна) практика	3	4
ОК 43		Безперервна пропедевтична педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти	3	5
ОК 44		Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти в середніх класах	7,5	6
ОК 45		Педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти в старших класах	6	8
ОК 46		Педагогічна практика у закладах фахової передвищої освіти	4,5	8
		Усього	27	
4. Атестація				
	ОА 1	Атестація на здобуття освітнього ступеня «бакалавр»		8
Загальний обсяг обов'язкових компонент (з атестацією): 180				
Загальний обсяг вибіркових компонент: 60				
Загальний обсяг освітньої-професійної програми: 240				

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Українська мова і література, зарубіжна література в закладах освіти» зі спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) проводиться відповідно до «Положення про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» у формі єдиного кваліфікаційного іспиту, який приймає комісія і який включає:

- кваліфікаційний іспит з української мови і літератури з методикою їх навчання;
- кваліфікаційний іспит із зарубіжної літератури й методики її вивчення;
- кваліфікаційний іспит з педагогіки, історії педагогіки та психології.

Атестація проводиться після виконання здобувачем вищої освіти першого (бакалаврського) рівня навчального плану в повному обсязі, здійснюється відкрито і публічно й завершується врученням документа встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра і з присвоєнням професійної кваліфікації: Учитель української мови і літератури та зарубіжної літератури; викладач закладу фахової передвищої освіти.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ІК	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13	СК 14	СК 15	СК 16	СК 17	СК 18	СК 19	СК 20	СК 21	СК 22	СК 23		
OK 1	+			+		+	+	+		+	+																								+	+		
OK 2	+			+			+			+	+															+											+	+
OK 3	+			+			+			+																												
OK 4	+		+	+			+	+																														
OK 5	+			+			+						+																									
OK 6	+			+			+						+																									
OK 7	+			+	+										+																							
OK 8	+			+	+	+	+	+	+	+			+	+							+	+													+		+	
OK 9	+			+	+	+	+	+	+	+			+	+							+	+													+		+	
OK 10	+		+	+		+	+	+	+	+		+									+	+												+			+	
OK 11	+	+	+	+			+										+	+		+	+	+				+		+							+	+	+	
OK 12	+		+	+			+		+								+		+		+	+					+									+	+	
OK 13	+		+	+			+		+								+				+	+					+									+	+	
OK 14	+		+	+			+		+								+				+	+		+	+											+	+	
OK 15	+		+	+			+		+								+				+	+														+	+	
OK 16	+		+	+			+		+								+				+	+	+	+		+										+	+	
OK 17	+	+		+			+		+								+				+	+					+									+	+	
OK 18	+		+	+		+	+	+	+		+						+	+						+			+				+	+			+	+	+	
OK 19	+	+	+	+			+		+								+	+			+	+					+									+	+	
OK 20	+	+	+	+			+		+								+	+			+	+					+									+	+	
OK 21	+	+	+	+			+		+								+	+			+	+					+									+	+	
OK 22	+	+		+			+		+								+				+	+				+	+									+	+	
OK 23	+		+	+	+		+		+			+		+	+				+		+	+											+	+		+	+	
OK 24	+		+	+	+		+		+			+		+	+										+							+	+	+	+	+	+	
OK 25	+		+	+		+	+	+	+		+						+	+						+			+								+	+	+	
OK 26	+		+	+		+	+	+	+		+						+	+						+			+								+	+	+	
OK 27	+		+	+		+	+	+	+		+						+	+						+			+								+	+	+	
OK 28	+		+	+		+	+	+	+		+						+	+						+			+								+	+	+	
OK 29	+		+	+		+	+	+	+		+						+	+						+	+		+								+	+	+	

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20	ПРН 21	ПРН 22	ПРН 23	ПРН 24	ПРН 25	ПРН 26	ПРН 27	ПРН 28	
OK 1	+																				+					+			
OK 2	+																					+					+		
OK 3	+																					+					+		
OK 4	+																					+							
OK 5	+																					+							
OK 6	+																					+			+			+	
OK 7										+		+		+															
OK 8									+	+		+	+									+	+		+				+
OK 9									+	+		+	+									+	+		+				+
OK 10									+	+		+	+									+	+	+					+
OK 11	+	+	+		+									+	+				+		+	+		+		+	+		+
OK 12		+												+					+			+				+	+	+	+
OK13		+		+										+								+				+	+		+
OK 14						+	+							+		+	+	+				+			+	+	+	+	+
OK 15		+		+										+					+			+			+	+			+
OK 16		+			+						+			+	+				+			+			+	+			+
OK 17		+	+																										+
OK 18						+		+						+		+	+	+				+			+	+			+
OK 19		+												+					+		+	+			+	+			+
OK 20		+												+					+		+	+			+	+			+
OK 21		+												+					+		+	+			+	+			+
OK 22		+												+					+		+	+			+	+			+
OK 23									+	+	+		+	+					+			+	+	+	+	+	+		+
OK 24									+	+	+		+	+					+			+	+	+	+	+	+		+
OK 25						+		+						+		+	+	+				+			+	+			+
OK 26						+		+						+		+	+	+				+			+	+			+
OK 27						+		+						+		+	+	+				+			+	+			+
OK 28						+		+						+		+	+	+				+			+	+			+
OK 29						+		+						+		+	+	+				+			+	+			+

OK 30									+	+	+		+	+					+		+	+	+	+	+	+		+
OK 31						+		+						+		+	+	+			+				+	+		+
OK 32					+	+	+	+	+		+		+	+					+	+	+	+	+	+	+	+		+
OK 33								+						+		+			+		+				+	+		+
OK 34									+		+		+	+					+		+	+	+	+	+	+		+
OK 35						+		+						+		+	+	+			+				+	+		+
OK 36														+							+				+	+		+
OK 37						+		+						+		+	+	+			+				+	+		+
OK 38		+				+		+						+	+			+			+				+	+	+	+
OK 39						+	+	+						+		+	+	+			+				+	+	+	+
OK 40		+				+	+	+	+					+	+	+	+	+			+				+	+	+	+
OK 41																	+	+		+				+				+
OK 42																	+	+		+				+				+
OK 43																	+	+			+			+	+			
OK 44													+				+	+	+		+			+			+	+
OK 45																	+	+			+			+			+	+
OK 46													+				+	+	+		+			+			+	+